

BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีสอร์ท กรณีศึกษาบ้านสวนกะเตก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

BCG model for sustainable development of resort business. The case study: Ban Suan Kasek Resort, Koh Mak Subdistrict, Pak Phayun District, Phatthalung Province.

จิราภรณ์ ทองบุญยัง*¹ ศิริวรรณ ลักษณะวงศ์² ธัญวรัตน์ ตันวานิช³ และปาริ
ชาติ จันทร์ศรีบุตร⁴

¹⁻⁴ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Jiraporn.wa@skru.ac.th¹ sirawan.la@skru.ac.th²

thunwarut.no@skru.ac.th³ parichart.ju@skru.ac.th⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจรีสอร์ท บ้านสวนกะเตก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ตามแนวทาง BCG โมเดล กับการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) เพื่อศึกษาความยั่งยืนของธุรกิจรีสอร์ทแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ การดำเนินงานธุรกิจรีสอร์ทกับชุมชนตามแนวทาง BCG โมเดลกับความยั่งยืนร่วมกันภายใต้ทรัพยากร ในชุมชน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ประกอบการบ้านสวนกะเตกรีสอร์ท ชาวบ้านในชุมชน และนักท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้วิเคราะห์ความคิดเห็น

ผลการวิจัย พบว่า บ้านสวนกะเตก รีสอร์ท อยู่ในพื้นที่ ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เป็นการดำเนินธุรกิจให้บริการที่พักและร้านอาหาร โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และสร้างเครือข่ายในชุมชน ทั้งการใช้ แรงงาน วัตถุดิบการทำอาหารจากชาวประมงในชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ร่วมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจและชุมชน นอกจากนี้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวที่มารับบริการบ้านสวนกะเตก รีสอร์ท ผลการวิเคราะห์นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีสถานภาพโสด รายได้ ประมาณ 15,000 บาท ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) รีสอร์ทมีความอุดมสมบูรณ์ด้าน ทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะทรัพยากรทางทะเล ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คือรีสอร์ทร่วมกับหน่วยงานภายนอกจัดกิจกรรมฟื้นฟู เช่น บ้านปลา ปล่อยักษ์ และด้านเศรษฐกิจ สีเขียว (Green Economy) รีสอร์ทส่งเสริมการปลูกผักไม่ใช้สารเคมี ส่วนความสัมพันธ์ของ การดำเนินงานธุรกิจรีสอร์ทกับชุมชนตามแนวทาง BCG โมเดลกับความยั่งยืนร่วมกันภายใต้ทรัพยากร ในชุมชน บ้านสวนกะเตก รีสอร์ท ทำธุรกิจใช้เครือข่ายในชุมชนทั้งด้านการท่องเที่ยว ใช้วัตถุดิบจาก ชุมชน เช่น ปลา กุ้ง ผักอินทรีย์ ในการประกอบอาหาร ใช้แรงงานจากคนในพื้นที่เป็นพนักงานและ เครือข่ายบริการนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังดำเนินกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชน กระจายรายได้ให้กับ

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชุมชน รวมทั้งมีการดำเนินธุรกิจภายในการอนุรักษ์และดูแลสิ่งแวดล้อม ตามหลักการ BCG ส่งผลให้ชุมชนมีความยั่งยืนในการทรัพยากรธรรมชาติ

คำสำคัญ: BCG โมเดล, การพัฒนาที่ยั่งยืน, ธุรกิจรีสอร์ท, บ้านสวนกะเสก รีสอร์ท

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the operations of Baan Suan Kasek Resort, Koh Mak Subdistrict, Pak Phayun District, Phatthalung Province, following the BCG model and sustainable development; (2) study the sustainability of the resort business following the BCG model, encompassing economic, social, and environmental aspects; and (3) study the relationship between the resort business operations and the community following the BCG model and mutual sustainability under the resources of the community. This research is a mixed-methods study. The sample group included the operators of Baan Suan Kasek Resort, local residents, and tourists. The research tools used were interviews and questionnaires. Descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations, were used to analyze opinions.

The research results showed that Baan Suan Kasek Resort, located in Koh Mak Subdistrict, Pak Phayun District, Phatthalung Province, operates a business providing accommodation and restaurant services, utilizing abundant natural resources in the community and building networks. This includes using labor and food ingredients from local fishermen, sourcing tourist attractions, and conserving the environment to create sustainability for both the business and the community. Furthermore, an analysis of tourists who have stayed at Baan Suan Kasek Resort revealed that the majority of tourists are female, single, and have an income of approximately 15,000 baht. In terms of the bioeconomy, the resort is rich in biological resources, especially marine resources. Regarding the circular economy, the resort collaborates with external organizations on restoration activities such as artificial reefs (fish habitats) and shrimp releases. In terms of the green economy, the resort promotes chemical-free vegetable farming. Concerning the relationship between the resort's business operations and the community, following the BCG model for shared sustainability using local resources, Baan Suan Kasek Resort utilizes community networks for tourism, uses local ingredients such as fish, shrimp, and organic vegetables in its cuisine, employs local people as staff and for its tourist services, and conducts conservation activities in collaboration with government and private sectors. This distributes income to the community and ensures that the business operates within environmental conservation and management principles, based on the BCG model. As a result, the community enjoys sustainable use of natural resources.

KEYWORDS : BCG model, sustainable development, resort business, Baan Suan Kasek Resort

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์คืออยู่บนพื้นฐานของการสร้าง การใช้อ็องค์ความรู้ และความคิด สร้างสรรค์ เชื่อมโยงกับทุนทางปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อรังสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการ รูปแบบใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สามารถตอบสนองความต้องการ ของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การพัฒนาใน 3 สาขา ยุทธศาสตร์ข้างต้น สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว ผ่านระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ อาทิ การให้ประสบการณ์กับนักท่องเที่ยวผ่านการท่องเที่ยว เชิงอาหารไทย การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาเพื่อส่งออก สินค้าและบริการเหล่านี้ ผ่านของขั้วญ ของฝากที่สร้างสรรค์อย่างมีอัตลักษณ์ การจัดการด้านระบบ และมาตรฐานที่กำกับธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั่วโลก เช่นเดียวกับการมีสมาพันธ์ทางด้านกีฬา การจัดมหกรรมระดับโลก เป็นต้น การส่งเสริมและร่วมมือกับภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ได้แก่ โรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจบริการ ในการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลรองรับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่จะส่งผล กระทบโดยตรงกับการท่องเที่ยวในอีก 5-10 ปีข้างหน้า ผลของการดำเนินการดังกล่าวมีศักยภาพ ในการเพิ่ม GDP เป็น 1.4 ล้านล้านบาท BCG Model มุ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจเชิงคุณภาพ กระจายอย่างทั่วถึง

จากผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศไทย เช่น ปัญหาภาวะโลกร้อน ฝุ่น PM 2.5 โรคติดต่อเรื้อรัง ชุมชนแออัด น้ำท่วม เป็นต้น ปี 2566 ปัญหาขยะเพิ่มขึ้นจากสาเหตุการเพิ่มขึ้นของประชากร ที่ต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง ระบบการผลิตของภาคอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน ส่งผลเสียต่อระบบ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในอนาคต ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยขยายตัวช้า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยังมี รายได้น้อย และประเทศไทยยังติดกับดัก รายได้ปานกลางมาอย่างยาวนาน รัฐดิกร หมายมั่น, ชำนาญ ทองมาก, บัณฑิต รัตนไตร และ ฐานิสรา โรจนดิกล (2566) กล่าวว่า รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเร่ง ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ไปสู่รูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า BCG Economy Model ซึ่งจะช่วยต่อยอดจุดแข็งของประเทศให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยอาศัยกลไกวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง และเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจาก “ทำมากแต่ได้น้อย” ไปสู่ “ทำน้อยแต่ได้มาก”

BCG Economy Model เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เติบโตแบบ ก้าวกระโดด กระจายโอกาส กระจายรายได้ และนำความมั่งคั่งไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง นำพา ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศ รายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้สูง และมีการพัฒนา ทางเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ Thailand 4.0 ต้องก้าวข้ามปัญหา อุปสรรคต่างๆ อาทิ ปัญหาทรัพยากรเสื่อมโทรม ขยะล้นเมือง โลกร้อน รวมถึง รายได้เกษตรกร ที่ไม่เพิ่มขึ้น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มุ่งขับเคลื่อน BCG โมเดล รูปแบบการพัฒนา เศรษฐกิจใหม่ ที่เร่งให้เศรษฐกิจเติบโตแบบก้าวกระโดดอย่างทั่วถึง บนฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน BCG โมเดล สอดคล้อง กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการเติบโตโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใน 20 ปี จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมากกว่า 3 เท่าตัว และลดการใช้ทรัพยากรเหลือสองในสามจากปัจจุบัน 6 แนวโน้มปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตอันใกล้ ได้แก่ เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น มากมาย การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างสังคมไทยที่กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็ว และแรงงาน ที่เข้าสู่ตลาดลดน้อยลง รัฐบาลในช่วงที่ผ่านมา

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

จึงพยายามผลักดันนโยบายที่เกี่ยวข้องกับระบบ เศรษฐกิจแบบใหม่ที่มีลักษณะสำคัญคือ (1) เป็นระบบเศรษฐกิจที่เป็นแนวคิดแบบใหม่ ซึ่งส่วนหนึ่ง เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี (2) เป็นระบบเศรษฐกิจ ที่พึ่งพาความรู้ การจัดการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยต้องนำจุดเด่นของประเทศคือ ตำแหน่งที่ตั้ง ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมไปถึงความเข้มแข็งของบุคลากรในบางสาขาเช่น วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ทั้งในแง่ การวิจัยและบริการ และลักษณะสำคัญข้อสุดท้ายคือ (3) เป็นระบบเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อเชิงเศรษฐศาสตร์มากและปรับเปลี่ยนได้รวดเร็ว เช่น การประยุกต์ใช้ข้อมูล Big Data กับการวางแผนจัดการระบบการเกษตรโดยรวมของประเทศ สถานการณ์การท่องเที่ยวตลาดในประเทศเดือนมกราคม-มีนาคม 2567 มีการเติบโตเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย 41.18 ล้านคน - ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และมีรายได้ทางการท่องเที่ยว 228,100 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8 เนื่องจากเป็น ฤดูท่องเที่ยวและมีช่วงวันหยุดยาวต่อเนื่องอย่างวันสงกรานต์ปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ส่งผลให้คนไทยออก เดินทางท่องเที่ยวหรือเดินทางกลับบ้าน รวมทั้งหลายพื้นที่ยังมีอากาศที่หนาวเย็นเหมาะกับการ ท่องเที่ยวพักผ่อน จึงเป็นแรงกระตุ้นให้คนไทยออกเดินทางท่องเที่ยว ผนวกกับปัจจัยสนับสนุน จากภาครัฐและเอกชน นอกจากเทรนด์การท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวผจญภัยและเน้นความยั่งยืน การท่องเที่ยวที่ไปทีลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการ สร้างมลพิษ นักท่องเที่ยวควรเลือกเดินทางด้วยวิธีที่สร้างมลพิษน้อย เช่น การเดินทางโดย รถสาธารณะ จักรยาน หรือเดินเท้า ใช้น้ำอย่างประหยัด ประหยัดพลังงาน ลดการใช้ขยะ เคารพ ธรรมชาติ และไม่ทำลายธรรมชาติ นักท่องเที่ยวสนับสนุน ธุรกิจท้องถิ่น เลือกซื้อสินค้าจากชุมชน และ เลือกพักที่ดำเนินการตามหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมไทย เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันพฤติกรรมของ นักท่องเที่ยวเปลี่ยนไปจากเดิม เทรนด์การท่องเที่ยวชุมชนกำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด อัครพงศ์ อันทอง, กิรติ ตรีการศิริวานิช และ กันต์สินี กันทะวงค์วาร (2568) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นกลไกการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิต และเป็นเครื่องมือสร้างและกระจายรายได้ในชุมชน ดังนั้น คนในชุมชนหรือคนในท้องถิ่นจะต้องมีจิตสำนึกหรือตระหนักถึงการเป็นเจ้าของทรัพยากร การท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น น้ำตก ภูเขา วัฒนธรรมท้องถิ่น และวิถีชีวิต ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรเพื่อความยั่งยืนของชุมชน และส่งเสริมให้ท่องเที่ยวเป็นรายได้ เสริมของชุมชน ที่ชุมชนจะมีแนวคิด ว่า นักท่องเที่ยวเป็นแขกผู้มาพักที่บ้าน การท่องเที่ยวชุมชน เป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสประสบการณ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านการสร้างประทับใจ จากการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน บ้านสวนกะเสก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอบางปะกง จังหวัดพัทลุง เป็นธุรกิจรีสอร์ท ที่อยู่ในชุมชนเกาะหมาก โดยการบริหารจัดการภายใต้ทรัพยากรท้องถิ่นที่อยู่ เน้นความเป็น เอกลักษณะของชุมชนที่มีกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน

จากความสำคัญดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้แนวทางการดำเนินธุรกิจรีสอร์ทตามหลัก BCG โมเดล เพื่อสร้างจุดเด่นในการทำรีสอร์ทของบ้านสวนกะเสก รีสอร์ท ให้เป็นที่รู้จัก เพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัว ชุมชน และเป็น รีสอร์ทต้นแบบให้แก่ชุมชนและพื้นที่ ใกล้เคียง เพื่อตอบสนองนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดสร้างและส่งเสริมผู้ประกอบการการท่องเที่ยวชุมชนและรีสอร์ทที่เกิดความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม ภายใต้การใช้ทรัพยากรในชุมชนตามหลัก BCG Model เป็นการบูรณาการในการทำงาน ระหว่างหลายภาคส่วนให้เป็นไปโดยมีเอกภาพและมีพลัง แต่ละภาคส่วนจะยึดถือหลักการสำคัญในการร่วมกันผลักดัน BCG Model สอดคล้องกับแนวคิด

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2566) พบว่า BCG เป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วย เศรษฐกิจชีวภาพ (bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (green economy) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยอีกทั้งสอดคล้องกับแนวคิด Shabur (2024) กล่าวว่า แนวคิดที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ใช้พลังงานสะอาด และลดของเสียจากกระบวนการผลิต อีกทั้งยังสอดคล้องแนวคิด Artharn & Jaroenwisat, (2022) กล่าวว่า การพัฒนาประเทศมุ่งเน้นแนวทางที่มีเป้าหมายความมั่งคั่งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจรีพอร์ต บ้านสวนกะเต็ก รีพอร์ต ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ตามแนวทาง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. เพื่อศึกษาความยั่งยืนของธุรกิจรีพอร์ตแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานธุรกิจรีพอร์ตกับชุมชนตามแนวทาง BCG โมเดลกับความยั่งยืนร่วมกันภายใต้ทรัพยากรในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีพอร์ต กรณีศึกษาบ้านสวนกะเต็ก รีพอร์ต ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการบ้านสวนกะเต็ก รีพอร์ต จำนวน 2 คน คนในชุมชน จำนวน 10 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 150 คน

- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. แบบการสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการและคนในชุมชน โดยใช้วิธีการซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยใช้การใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ กำหนดคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจรีพอร์ต ความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ ด้านการดำเนินงานของธุรกิจรีพอร์ต บ้านสวนกะเต็ก รีพอร์ต ด้านความสัมพันธ์ของการดำเนินงานธุรกิจรีพอร์ตกับชุมชน และความยั่งยืนของธุรกิจรีพอร์ตแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล

2. แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อ BCG โมเดลกับ การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีพอร์ต กรณีศึกษา บ้านสวนกะเต็ก รีพอร์ต ตำบลเกาะหมาก อำเภอ ปากพะยูน จังหวัดพัทลุงประยุกต์ มาจากแนวคิดของ Allen and Meyer (1990) พบว่า มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตามวิธี (Likert Scale) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) มีจำนวน 6 ข้อ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาศึกษาศาสตร์

จำนวน 7 ข้อ เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) จำนวน 6 ข้อ

- การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยวิธี snowball เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จริง ๆ เพื่อนำมาศึกษา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้จากกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นสำหรับการแปลผลจากค่าเฉลี่ยตามแนวคิด บุญชม ศรีสะอาด (2560)

การกำหนดขนาดตัวอย่างของการวิจัยเชิงผสมผสาน ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ในการค้นหาข้อมูล ผู้วิจัยใช้ เครื่องมือเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง มีข้อคำถาม ปลายเปิดที่มีลักษณะ การพูดคุยอย่างเป็นกันเอง โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ประกอบการบ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท จำนวน 2 คน และคนในชุมชน จำนวน 10 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ใช้คำถาม โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง เพื่อศึกษา ความยั่งยืนของธุรกิจรีสอร์ทแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยว จำนวน 150 คน วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Sampling technique) ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยวิธี snowball เพื่อนำมาศึกษาศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจรีสอร์ท บ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ตามแนวทาง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน และความสัมพันธ์ ของการดำเนินงานธุรกิจรีสอร์ทกับชุมชนตามแนวทาง BCG โมเดลกับความยั่งยืนร่วมกันภายใต้ ทรัพยากรในชุมชน ได้แก่ ผู้ประกอบการบ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท คนในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับบ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท และเพื่อศึกษาความยั่งยืนของธุรกิจรีสอร์ทแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล ประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม คือนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการบ้านสวน กะเต็ก รีสอร์ท

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีสอร์ท กรณีศึกษาบ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจรีสอร์ท บ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท ตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ตามแนวทาง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจ และสังคมไทย การส่งเสริมให้ท่องเที่ยวเป็นทั้งรายได้หลักและรายได้เสริมของชุมชน การท่องเที่ยวชุมชนเป็นการเดินทางเพื่อสัมผัสประสบการณ์วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านการ สร้างความประทับใจจากการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยกระจายรายได้สู่ชุมชน การท่องเที่ยวชุมชนและโฮมสเตย์ ความร่วมมือกับชุมชนในการนำทรัพยากรทางชีวภาพของชุมชนมาใช้ร่วมกัน พบว่า รีสอร์ทได้สร้างความร่วมมือกับชุมชนในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การพัฒนารีสอร์ทให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG จำเป็นต้องมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อใช้และจัดการทรัพยากรทางชีวภาพอย่าง สมดุลและยั่งยืน โดยสามารถดำเนินการได้ การใช้ทรัพยากรเกษตรอินทรีย์จากชุมชน นำผลผลิต ทางการเกษตร เช่น ผัก ผลไม้ วัตถุดิบสมุนไพรในชุมชน มาจัดทำเมนูอาหารในรีสอร์ท ส่งเสริมการ แปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ของฝากที่ใช้วัตถุดิบจากชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ ร่วมกับชุมชนเพื่อใช้เป็น

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สอช.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แหล่งเรียนรู้สำหรับ นักท่องเที่ยว ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำอาหารพื้นบ้าน การทำประมงพื้นบ้าน เป็นกิจกรรมเชิงท่องเที่ยว การจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมมือกับชุมชนในการจัดการขยะอินทรีย์ เพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักหรือ น้ำหมักชีวภาพใช้ในรีสอร์ท ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด เช่น การติดตั้งโซลาร์เซลล์ และการลด การใช้พลาสติก การสร้างรายได้และการมีส่วนร่วมของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนนำสินค้ามาจัดจำหน่ายในรีสอร์ท ชื่อว่าผลิตภัณฑ์จากชาวประมงในชุมชน คนขับเรือประมงนำเที่ยว ขนาคัดลื้อ จัดตั้งเครือข่าย วิชากิจชุมชนเพื่อพัฒนา การท่องเที่ยวของชุมชนร่วมกับรีสอร์ท และในอนาคตรีสอร์ทมีการพัฒนา เป็นแหล่งเรียนรู้ BCG ของชุมชน เพื่อให้บ้านสวนกะเตกรรีสอร์ท เป็น “ศูนย์กลางการเรียนรู้” ด้านการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน จัดทำโครงการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานให้กับนักเรียน นักศึกษา และ ผู้สนใจในพื้นที่ - ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายทางการตลาด และกลุ่มลูกค้า พบว่า ลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ทางการตลาดบ้านสวนกะเตกร รีสอร์ท ได้แก่ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourists) ผู้ที่สนใจธรรมชาติ ความเรียบง่าย และกิจกรรม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เน้นประสบการณ์ท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อธรรมชาติ กลุ่มครอบครัว และคนรุ่นใหม่รักสุขภาพ (Health-conscious families & Gen Y/Z) มองหาที่พักที่สะอาด ปลอดภัย มีอาหารสุขภาพ เกษตรอินทรีย์ ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ เสริมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชุมชน (Cultural & Community-based travelers) สนใจเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น อาหารพื้นบ้าน การจักสาน สมุนไพร มองหาประสบการณ์แท้จริง ไม่ใช่แค่การพักผ่อนนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา และ กลุ่มศึกษาดูงาน สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัย หรือองค์กรที่ต้องการศึกษาด้าน BCG, เกษตรอินทรีย์, การจัดการทรัพยากรชีวภาพ เหมาะกับการจัดโครงการอบรม ค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อม หรือ CSR กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือกลุ่มที่นิยม Green Travel เน้นการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน การพักแบบ Homestay/Resort ที่เชื่อมโยงกับวิถีชุมชน กลุ่มลูกค้าของบ้านสวนกะเตกร รีสอร์ท ลูกค้าส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการทั้งที่พักและร้านอาหารมีทั้งเป็นนักท่องเที่ยวในประเทศและ ต่างประเทศเริ่มมีเข้ามาบ้าง เช่น มาเลเซีย มาเป็นครอบครัวและกลุ่มเพื่อนทั้งวัยรุ่นวัยทำงาน และ วัยเกษียณ นอกจากนี้เป็นหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ต้องการมาทำกิจกรรมอนุรักษ์ ธรรมชาติหรือศึกษาดูงานในพื้นที่ตำบลเกาะหมาก และยังมีคนทำงานที่มองหาความสงบและใกล้ชิด ธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มลูกค้าที่เป็นบริษัทหรือองค์กรที่ต้องการทำกิจกรรม CSR ด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล

การนำ BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีสอร์ทเพื่อเป็นต้นแบบ จากการให้ ข้อมูลของผู้ประกอบการ พบว่า การพัฒนาธุรกิจรีสอร์ทในปัจจุบันไม่ใช่เพียงการสร้างรายได้จากการ ท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังคงคำนึงถึงความสมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองกระแสการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืนบ้านสวนกะเตกรรีสอร์ท จึงได้นำ BCG โมเดล (Bio - Circular-Green Economy) มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

1. เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ใช้ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น เช่น อาหารทะเล ผักอินทรีย์ สมุนไพร เพื่อนำมาทำเมนูอาหาร พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ภายในรีสอร์ทร่วมกับเกษตรกรชุมชนเพื่อให้แขกผู้เข้าพักได้เรียนรู้วิถีการปลูกพืชและพึ่งพาธรรมชาติ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์ชุมชน ของฝากที่ทำจากวัสดุธรรมชาติ เพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้าง เอกลักษณ์ให้กับชุมชน

2. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) การจัดการขยะและของเสีย โดยคัดแยกขยะ รีไซเคิล และนำเศษอาหารไปทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพใช้ในสวนของรีสอร์ท การออกแบบอาคาร และสิ่งปลูกสร้างอย่างยั่งยืน เพื่อลดการสร้างขยะและมลพิษ การใช้น้ำอย่างคุ้มค่า เช่น การนำน้ำที่ใช้ แล้วมาใช้รดน้ำต้นไม้ เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

3. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ใช้พลังงานสะอาด เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-tourism) โดยจัดกิจกรรม เช่น สร้างบ้านปลา ปล่อยลูกกุ้ง กำมกราม กิจกรรมพายเรือคายัก ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และแทนที่ด้วยบรรจุภัณฑ์ย่อยสลายได้หรือวัสดุจากธรรมชาติ

4. การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยแบ่งเป็นด้านเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้ให้ชุมชน สร้างงาน และกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น ด้านสังคมเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือกับชุมชน ถ่ายทอดภูมิปัญญา และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การฟื้นฟูระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ บ้านสวนเกษตรริสอร์ทมีความตั้งใจและพยายามการนำ BCG โมเดลมาใช้ทำให้ริสอร์ทที่ไม่ใช่เพียงเป็นแหล่งพักผ่อน แต่ยังเป็นแหล่งเรียนรู้และตัวอย่างของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน ที่สามารถ ขยายผลไปยังริสอร์ทอื่น ๆ ได้ อีกทั้งยังสร้างจุดขายที่แตกต่างและตอบโจทย์นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ที่ได้ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจริสอร์ทของมีการดำเนินงานในแบบ BCG โมเดล บ้านสวนเกษตรริสอร์ทดำเนินงาน ในลักษณะบูรณาการ BCG โมเดลอย่างครบวงจร ทั้งการใช้ทรัพยากรชีวภาพ การจัดการทรัพยากร แบบหมุนเวียน การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างคุณค่าร่วมกับชุมชน

1. เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ใช้ทรัพยากรชีวภาพในชุมชน เช่น อาหาร ผักอินทรีย์ และสมุนไพร เพื่อทำเมนูอาหารและสร้างผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชน จัดกิจกรรมเกษตร อินทรีย์ (Organic Farm Experience) ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้การปลูกผักและทำอาหารจาก วัตถุดิบท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำผลิตภัณฑ์การทำประมงพื้นบ้าน การทำ เมนูอาหารท้องถิ่น

2. เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) จัดการขยะ แยกขยะรีไซเคิล เศษอาหาร นำไปทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ ใช้วัสดุธรรมชาติ

3. เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ใช้พลังงานสะอาด ติดตั้งโซลาร์เซลล์ ส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความคุ้มค่า และหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่

4. ความร่วมมือกับชุมชน (Community Collaboration) เชื้อวัตถุดิบจากชาวประมง พื้นบ้านในชุมชน เช่น กุ้ง ปลา ที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามฤดูกาล และผลิตภัณฑ์ชุมชนมาใช้ในริสอร์ทและจัดจำหน่ายเป็นของฝากของที่ระลึกให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วม เช่น การนำเสนอการผลิตสินค้า การจัดทำจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชนในริสอร์ท และ ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือเชิงธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถี ชีวิตชุมชน

ซึ่งจากการดำเนินกิจกรรมของริสอร์ทส่งผลต่อการเชื่อมโยงกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เพิ่มรายได้แก่ชุมชนท้องถิ่นและสร้างอาชีพใหม่ เสริมสร้าง ความเข้มแข็งของเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน และรักษาวัฒนธรรม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ สร้างพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชน ความพร้อมในการนำรูปแบบการดำเนินธุรกิจตามแบบ BCG โมเดลมาใช้ในริสอร์ท จากการ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า บ้านสวนเกษตร ริสอร์ท มีความพร้อมต่อการนำ BCG โมเดล มาประยุกต์ใช้ เนื่องจากมีทั้งทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ ของชุมชน ความร่วมมือของชุมชน จุดที่ควรปรับปรุง เช่น การลงทุนด้านพลังงานพลังงาน แสงอาทิตย์ การสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมสีเขียว การปรับปรุงทัศนียภาพริสอร์ท การปลูกผักอินทรีย์ที่เป็นศูนย์การเรียนรู้ ในอนาคตส่งผลให้ริสอร์ทเป็นต้นแบบความยั่งยืนที่ใช้ BCG โมเดลในการ ดำเนินธุรกิจ

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมด้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

2. ผลการศึกษาความยั่งยืนของธุรกิจรีสอร์ทแบบยั่งยืนตามแนวทาง BCG โมเดล ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยการใช้แบบสอบถามที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการของบ้านสวนกะเศก รีสอร์ท จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดดังนี้

- เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.6867 คือ รีสอร์ทลงทุนทางชีวภาพของชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ เช่น ทรัพยากรทางทะเล อันดับ 2 คือรีสอร์ทมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ค่าเฉลี่ย 4.4133 อันดับ 3 ด้าน รีสอร์ทมีระบบนิเวศรอบข้างที่อุดมสมบูรณ์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย 4.3600

- เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก รีสอร์ทร่วมกับหน่วยงานภายนอกจัดกิจกรรมฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย 4.7667 รีสอร์ทมีกระบวนการลดการใช้พลังงาน เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ค่าเฉลี่ย 4.4067 และรีสอร์ทมีการจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น การนำน้ำที่ใช้แล้วมารดน้ำต้นไม้ค่าเฉลี่ย 4.3933 ตามลำดับ

- เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก คือรีสอร์ทส่งเสริมการปลูกผักไม่ใช้สารเคมี มีค่าเฉลี่ย 4.5267 รองลงมา คือรีสอร์ทมีกิจกรรมการร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ค่าเฉลี่ย 4.5067 ลำดับต่อมา คือ ด้านรีสอร์ทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และไม่รบกวนระบบนิเวศค่าเฉลี่ย 4.5000

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานธุรกิจรีสอร์ทกับชุมชนตามแนวทาง BCG โมเดลกับความยั่งยืนร่วมกันภายใต้ทรัพยากรในชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรของชุมชน อาชีพส่วนใหญ่ของคนในชุมชนคือ ทำสวนยางพารา ประมง เป็นอาชีพหลัก โดยอาชีพประมงจับสัตว์น้ำในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรทางทะเล ที่มีความได้เปรียบ คือ ทะเล 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำกร่อย น้ำเค็ม) ทำให้มีสัตว์น้ำจำนวนมาก ในแต่ละช่วงฤดูกาลจะแตกต่างกันออกไป เช่น กุ้งก้ามกราม ปลากระบอก ปลากด กุ้งนางแดง ปลาหัวอ่อน ปลานิล ฯลฯ จึงทำให้ชาวบ้านมีรายได้หลักจากการออกหาปลา นอกจากนี้พื้นที่ในตำบลเกาะหมากมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจส่งผลให้ชาวบ้านมีรายได้จากการท่องเที่ยว ด้วยความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนที่ยังคงมีความเป็นธรรมชาติที่สวยงามทั้งทางบกและทางทะเล บ้านสวนกะเศกรีสอร์ท เกาะหมาก เป็นรีสอร์ทที่พักและร้านอาหารที่เปิดให้บริการนักท่องเที่ยว โดยใช้วัตถุดิบในชุมชน กุ้ง ปลา ผัก จากชาวบ้านในชุมชนที่นำมาขาย ลูกจ้างคนในชุมชน นอกจากนี้รีสอร์ทยังให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น การทำบ้านปลา การปล่อยกุ้ง การทำเขตพื้นที่อนุรักษ์สัตว์น้ำ การให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สัตว์น้ำช่วงวางไข่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การใช้นอนแมลงวันทำลายขยะ การใช้แผงโซลาร์เซลล์ สภาพแวดล้อมบริเวณรีสอร์ทมีความเป็นธรรมชาติ ส่งผลให้รีสอร์ทเป็นธุรกิจที่ช่วยกระจายรายได้ให้กับชุมชน รวมทั้งการใช้แรงงานในชุมชนที่เป็นแม่บ้าน แม่ครัว นอกจากนี้ยังใช้คนในชุมชนเป็นเครือข่ายการให้บริการนักท่องเที่ยวที่มาพักและต้องการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะหมาก เช่น คนขับเรือ ขนาคัดล้อ ช่างถ่ายภาพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน และที่สำคัญร้านอาหารในรีสอร์ทใช้วัตถุดิบหลักจากชาวบ้านที่ทำอาชีพประมงนำมาขายให้กับรีสอร์ท เช่น ปลา กุ้ง ตามช่วงฤดูกาล ส่งผลให้ลูกค้าที่มารับประทานอาหารที่ร้านได้รับความสดรสชาติที่มีเอกลักษณ์ จนทำให้ร้านอาหารได้รับความนิยมทั้งลูกค้าในจังหวัดและต่างจังหวัด รวมทั้งเป็น

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สถานที่จัดจำหน่ายของฝากประจำตำบล เช่น น้ำพริกเจี๊ยะ ไขในหินป่าเขี้ยว ปลาตุ๊กร้า ปลาแห้ง กุ้งหวาน ฯลฯ หากลูกค้าต้องการสามารถสั่งซื้อได้จากทางรีสอร์ท

รีสอร์ทมีความพร้อมในการ รองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพียงพอต่อห้องพัก (4 หลัง จำนวน 20 - 30 คน) และร้านอาหาร ประมาณ 40-50 คน ส่วนใหญ่ลูกค้าเป็นครอบครัว กลุ่มเพื่อน และหน่วยงานราชการ ซึ่งในอนาคต รีสอร์ทควรปรับปรุงเรื่องที่พัก และห้องประชุมเพื่อรองรับหน่วยงานที่มาจัดประชุม สัมมนา หรือ ทำกิจกรรม เพื่อขยายกิจการให้มีความเติบโตมากขึ้น โดยส่วนใหญ่มองว่า ตำบลเกาะหมากจะมีการ พัฒนา เรื่องการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนมาใช้ บริการในพื้นที่ของตำบลเกาะหมาก อีกทั้งนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล เกาะหมากที่ส่งเสริมเรื่อง การท่องเที่ยวของชุมชน เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว หรือหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่

ด้านการพัฒนาและปรับปรุงรีสอร์ทให้เป็นต้นแบบเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจ สีเขียว ธุรกิจที่พักที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บ้านสวนกะเตกรีสอร์ท เป็นต้นแบบในการพัฒนาและปรับปรุงตาม ลักษณะของเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ด้วยความร่วมมือของชุมชนที่ทำงาน ร่วมกับรีสอร์ท ส่วนใหญ่เล็งเห็นว่ารีสอร์ทสามารถดำเนินการได้ตามบริบทของชุมชนและทรัพยากรที่มีอยู่ โดย ดำเนินการตามหลักการและปรับให้เข้ากับความเป็นเอกลักษณ์ของรีสอร์ทที่มีอยู่โดยยึดหลักการดำเนินงานตาม รูปแบบ BCG โมเดล การสร้างความร่วมมือกับคนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ตำบลเกาะหมาก ซึ่ง หน่วยงานภาครัฐอาจจะกำหนดนโยบายร่วมกับชุมชน การสร้างความร่วมมือในชุมชนในการใช้พื้นที่ให้ชุมชนมี ส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณค่าให้เกิดจากการใช้ทรัพยากร และช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมรีสอร์ท ควรมีการจัดระบบการรวบรวมเศษวัสดุอินทรีย์ (ไปไม้ เศษอาหาร) มาทำ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ติดตั้งโซลาร์ เซลล์ การใช้ระบบบำบัดอินทรีย์ สำหรับจัดการน้ำเสีย เปิดฐานการเรียนรู้กิจกรรมเชิงนิเวศ ให้ผู้เข้าพักและ ชุมชนเข้าไปเรียนรู้ (เช่น การเลี้ยงหนอนแมลงวัน การทำปุ๋ยหมัก การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงผึ้งชันโรง เป็นต้น) สร้างระบบหมุนเวียนภายในรีสอร์ท เช่น ใช้ขยะอินทรีย์กับการปลูกผักสวนครัว และใช้ผักที่ได้ในครัว ของรีสอร์ทเอง รวมทั้งการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับพนักงานและแขกเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการมีส่วนร่วม อย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับธุรกิจรีสอร์ท กรณีศึกษา บ้านสวนกะเตกรีสอร์ท ตำบล เกาะหมาก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของรีสอร์ทตามแนวทาง BCG โมเดล ระดับความยั่งยืนของธุรกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างรีสอร์ทกับชุมชนภายใต้การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่าง ยั่งยืน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า บ้านสวนกะเตกรีสอร์ท ได้นำแนวคิด BCG โมเดลมาประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการสร้างสมดุลระหว่างมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รีสอร์ทมีความร่วมมือกับชุมชนในการใช้ทรัพยากรชีวภาพ เช่น การรับซื้อวัตถุดิบจากเกษตรกรและชาวประมงในพื้นที่ การ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนเป็นของฝาก และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

การทำอาหารที่บ้านและประมงที่บ้าน นอกจากนี้ยังมีการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การคัดแยกขยะ การทำปุ๋ยหมักจากเศษอาหาร การลดการใช้พลาสติก และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งสะท้อนการดำเนินงานตามแนวทางเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวอย่างบูรณาการ พร้อมทั้งมีเป้าหมายพัฒนาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้าน BCG ของชุมชนในอนาคต ในด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่า รีสอร์ทมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กลุ่มครอบครัวและคนรุ่นใหม่รักสุขภาพ นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานศึกษาดูงาน ตลอดจนองค์กรที่จัดกิจกรรม CSR และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจ Green Travel ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศรองรับได้ประมาณ 20-30 คน และร้านอาหารประมาณ 40-50 คน สะท้อนศักยภาพในการเติบโตหากมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ซึ่งศึกษาระดับความยั่งยืนตามแนวทาง BCG จากมุมมองนักท่องเที่ยว พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านเศรษฐกิจชีวภาพมีค่าเฉลี่ยสูง ($\bar{X} = 4.6867$) สะท้อนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.7667) โดยเฉพาะการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกและการลดการใช้พลังงาน ส่วนด้านเศรษฐกิจสีเขียวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (เช่น 4.5267) แสดงถึงการส่งเสริมเกษตรปลอดสารเคมีและกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างรีสอร์ทกับชุมชนมีลักษณะพึ่งพาอาศัยและสร้างคุณค่าร่วมกัน ชุมชนตำบลเกาะหมากมีทุนทรัพยากรทางทะเลที่โดดเด่น โดยเฉพาะระบบ “ทะเลสามน้ำ” (น้ำจืด น้ำกร่อย น้ำเค็ม) ส่งผลให้มีความหลากหลายของสัตว์น้ำตามฤดูกาล รีสอร์ทจึงรับซื้อวัตถุดิบจากชาวบ้านและจ้างแรงงานในชุมชน รวมถึงสร้างเครือข่ายบริการท่องเที่ยว เช่น คนขับเรือ ช่างภาพ และผู้ผลิตของฝาก ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก

โดยสรุป บ้านสวนกะเต็ก รีสอร์ท มีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินธุรกิจตามแนวทาง BCG โมเดลอย่างครบวงจร ทั้งด้านการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างคุ้มค่า การจัดการทรัพยากรแบบหมุนเวียน การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ รีสอร์ทควรพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การใช้พลังงานสะอาด ระบบการบำบัดน้ำเสีย และฐานการเรียนรู้เชิงนิเวศ เพื่อยกระดับสู่การเป็นต้นแบบธุรกิจท่องเที่ยวเชิงยั่งยืนที่สามารถขยายผลสู่พื้นที่อื่นได้

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้ บ้านสวนกะเต็กรีสอร์ท สามารถบูรณาการ BCG โมเดลเข้ากับกรดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จนสามารถเป็นต้นแบบของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิด ตรีศูณู ประสพชิงชนะ (2568) พบว่า นโยบายโมเดล BCG การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความเข้มแข็งทั้งด้านความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมนำองค์ความรู้มาต่อยอดและยกระดับการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นรากฐานในการขับเคลื่อนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบทบาทของชุมชน จากผลการดำเนินงานของธุรกิจรีสอร์ทตามแนวทาง BCG โมเดล บ้านสวนกะเต็กรีสอร์ทมีการนำ BCG โมเดลมาบูรณาการในการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการใช้ทรัพยากรชีวภาพจากท้องถิ่น เช่น วัตถุดิบอาหารทะเล ผักปลอดสารพิษ และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาสร้างเมนู อาหารและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนถึง

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

การดำเนินงานตามเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ขณะเดียวกัน รีสอร์ทก็มีระบบจัดการขยะ เศษอาหาร และน้ำใช้แล้ว เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนลดการใช้พลังงานที่ก่อให้เกิดของเสียเกินจำเป็น ซึ่งตรงกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และยังดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ปลูกผักอินทรีย์ การสร้างบ้านปลา การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ และลดการใช้พลาสติก ซึ่งเป็นไปตามเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ส่งผลให้การบริหารจัดการของรีสอร์ทมีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความสอดคล้องกับแนวคิด กษิตศ ใจผาวัง (2565) พบว่า การดำเนินงานตามแนวคิด BCG อยู่ในระดับมาก แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวสอดคล้องกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชน ระดับความเห็นต่อการดำเนินงานของรีสอร์ทอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.77) รองลงมาคือเศรษฐกิจชีวภาพ (4.69) และเศรษฐกิจสีเขียว (4.53) แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวให้การยอมรับต่อแนวทางการจัดการทรัพยากรอย่างหมุนเวียน เช่น กิจกรรมฟื้นฟูทะเลและการใช้พลังงานสะอาดมากที่สุด ขณะที่ด้านเศรษฐกิจชีวภาพแม้จะมีจุดแข็งด้านความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร แต่ยังคงพัฒนาในเรื่องการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านเศรษฐกิจสีเขียวแม้จะมีการดำเนินงานหลายด้านที่โดดเด่น แต่ยังคงมีความท้าทายในการขยายการใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ดังนั้นจึงสะท้อนว่า รีสอร์ทมีศักยภาพสูงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน แต่ยังคงต้องยอดการลงทุนด้านพลังงานสะอาดและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เชิงเกษตรอินทรีย์และด้านความสัมพันธ์ของการดำเนินงานธุรกิจรีสอร์ทกับชุมชน บ้านสวนเกษตรรีสอร์ท ไม่ได้ดำเนินงานเพียงลำพัง แต่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชน สอดคล้องกับแนวคิด ศรีวิสัย สมสวัสดิ์ และ กนกวรรณ เกิดพิน (2568) กล่าวว่า การท่องเที่ยวโดยภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม อัตลักษณ์ชุมชน และแนวคิดสร้างสรรค์ก่อให้เกิดรายได้ ทั้งการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชนที่ดึงดูด มีเสน่ห์ และมีคุณค่าให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมเยือน ทำให้รายได้กระจายในชุมชน รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งการใช้วัตถุดิบท้องถิ่น การสร้างอาชีพเสริม เช่น การท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน การขายของฝาก และการอนุรักษ์ทรัพยากรร่วมกัน นอกจากนี้รีสอร์ทยังเป็นศูนย์กลางในการกระจายรายได้และสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนที่ชี้ว่า ธุรกิจที่มีการเชื่อมโยงกับคนในพื้นที่จะสามารถสร้างความยั่งยืนได้มากกว่าแนวทางที่เน้นเพียงการแสวงหาผลกำไร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) รีสอร์ทควรเพิ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก ทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่น เช่น อาหารทะเลแปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ และของที่ระลึก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายตลาดนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับเทคโนโลยี สมัยใหม่ เพื่อสร้างจุดขายที่แตกต่างและเป็นเอกลักษณ์

1.2 ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ควรเพิ่มระบบจัดการขยะมูลฝอย ที่ครอบคลุม เช่น การแยกขยะครบวงจร และการรีไซเคิลร่วมกับชุมชน ขยายการลงทุนด้านพลังงานสะอาด เช่น ติดตั้งโซลาร์เซลล์เพิ่มเติม

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า ริสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอ.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

และใช้ระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ จัดทำคู่มือการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสำหรับพนักงานและนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

1.3 ด้านเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ขยายพื้นที่สีเขียวและกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ เช่น การปลูกป่าชายเลน การจัดการเกษตรอินทรีย์สำหรับนักท่องเที่ยวตลอด ใช้วัสดุและอุปกรณ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น บรรจุภัณฑ์ย่อยสลายได้ และอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ให้ชัดเจนมากขึ้นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม และการเชื่อมโยงกับชุมชนควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน เช่น โฮมสเตย์ วิสาหกิจ ชุมชน และกลุ่มประมงพื้นบ้าน เพื่อกระจายรายได้และสร้างความเข้มแข็งร่วมกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงนิเวศและวัฒนธรรมที่ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม เช่น ทำประมงพื้นบ้าน ทำอาหารพื้นถิ่น หรือร่วมปลูกผักอินทรีย์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายผลการวิจัยไปยังธุรกิจรีสอร์ทหรือที่พักประเภทอื่นในจังหวัดพัทลุง หรือจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิด BCG โมเดลในบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ รูปแบบการจัดการ และศักยภาพของชุมชน

2.2 การพัฒนาเครื่องมือวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามแนวคิด BCG โมเดล เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น การลดต้นทุนพลังงาน การลดปริมาณของเสีย หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความคุ้มค่าและประสิทธิผลของแนวทางอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้

2.3 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคในการนำ BCG โมเดลไปปฏิบัติ เช่น ผู้ประกอบการ ความร่วมมือของชุมชน การสนับสนุนจากภาครัฐ นักท่องเที่ยว เป็นต้น

2.4 ศึกษารูปแบบนวัตกรรมและการสร้างคุณค่าภายใต้แนวคิด BCG เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และการสร้างมูลค่าเพิ่มของทรัพยากรระหว่างผู้ประกอบการกับชุมชนที่สามารถประยุกต์ใช้กับการท่องเที่ยวชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2566). โครงการยกระดับธุรกิจ SMEs ด้วยการประยุกต์ใช้ในโมเดลเศรษฐกิจ BCG.

กองพัฒนาขีดความสามารถธุรกิจอุตสาหกรรมกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

กษิตศ ใจผาวัง (2565). BCG โมเดลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับวิสาหกิจชุมชน กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรแปรรูปข้าวปลอดภัยแบบยั่งยืน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วารสารบริหารธุรกิจและการจัดการปริทัศน์, 16(1), 27-46.

จิตติกร หมายมั่น, ชำนาญ ทองมาก, บัณฑิต รัตนไตร และ ฐานิสร์ โรจนติลก (2566). โมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 13(2), 14-27.

บุญชม ศรีสะอาด (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6

“การศึกษาไทยท่ามกลางวิกฤตประชากรลดลง: ความท้าทาย การปรับตัว และอนาคตที่ยั่งยืน”

วันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2569 ณ โรงแรมไมต้า รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี

จัดโดย สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสอท.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ศรัณญา ประสพชิงชนะ (2568). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนตามนโยบายโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (BCG Model) ถนนมิตรสัมพันธ์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 33 (2), 131-147.

ศรวีย์ สมสวัสดิ์ และ กนกวรรณ เกิดพิน (2568). การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปวิถีบ้านหนองบัว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่านตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. วารสารนวัตกรรมสังคมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต, 13(9), 220-243.

อักรพงศ์ อ้นทอง, กิรติ ตระการศิริวานิช และกัณฑ์สินี กัณฑ์วงษ์ (2568). ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนที่ดำเนินงานและจัดการบนพื้นฐานแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 24 (2), 28-55.

Allen, N. J., & Meyer, J. P. (1990). The measurement and antecedents of affective, continuance and normative commitment to the organization. *Journal of occupational psychology*, 63(1), 1-18.

Artharn, D., & Jaroenwisan, K. (2022). Gastronomy Tourism Development Based on BCG Economic Concept. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 12(2), 276-291.

Shabur, M. A. (2024). A comprehensive review on the impact of Industry 4.0 on the development of a sustainable environment. *Discover Sustainability*, 5, Article 97.

<https://doi.org/10.1007/s43621-024-00290-7>.